

Zwolnienie z PIT osób do 26 roku życia – po nowelizacji

Od 2021 roku wolne od podatku PIT są nie tylko przychody ze stosunku pracy czy umowy zlecenia, ale również wynagrodzenia uzyskiwane na płatnych praktykach absolwenckich oraz stażach uczniowskich.

Bożena Nowicka

doradca podatkowy w DORADCA Zespół Doradców Finansowo-Księgowych Sp. z o.o. w Lublinie, wykładowca Stowarzyszenia Księgowych w Polsce

Nowy rok przyniósł wiele zmian w przepisach podatkowych, w tym poszerzenie zakresu zwolnienia od podatku przewidzianego dla osób, które nie ukończyły 26 roku życia. Zgodnie ze znowelizowanym od 1 stycznia 2021 r. art. 21 ust. 1 pkt 148 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (DzU z 2020, poz. 1426, dalej: ustawa o PIT), od podatku zwolnione są przychody:

- 1) ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej, spółdzielczego stosunku pracy,
- 2) z umów zlecenia, o których mowa w art. 13 pkt 8,
- 3) z tytułu odbywania praktyki absolwenckiej, o której mowa w przepisach ustawy z 17 lipca 2009 r. o praktykach absolwenckich,
- 4) z tytułu odbywania stażu uczniowskiego, o którym mowa w art. 121a ustawy z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, – otrzymane przez podatnika do ukończenia 26. roku życia, do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 85 528 zł.

Analizując przytoczony przepis, wskazać należy, że ustawodawca zwolnił z PIT przychody osiągane przez osoby młode, ale tylko te, które są uzyskiwane z konkret-

nych, ściśle wymienionych w ustawie, źródeł przychodów. Dotychczas zwolnione z podatku były jedynie przychody ze stosunku pracy lub z umów zlecenia. Od 2021 roku zwolnieniem objęto także należności, wypłacane na podstawie ustawy z 17 lipca 2009 r. o praktykach absolwenckich. Z jej przepisów wynika, że osoba fizyczna, osoba prawna albo jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, zwane dalej „podmiotem przyjmującym na praktykę”, może przyjmować na praktykę osobę, która ukończyła co najmniej gimnazjum lub ośmioletnią szkołę podstawową i w dniu rozpoczęcia praktyki nie ukończyła 30. roku życia. Praktyka może być odbywana odpłatnie lub nieodpłatnie. W przypadku odpłatności wynagrodzenie, jakie otrzymuje praktykant, nie może przekroczyć dwukrotnej wysokości minimalnego wynagrodzenia.

Od 2021 roku wolne od PIT są także należności wypłacane z tytułu stażu uczniowskiego. Z art. 121a ustawy z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, wynika, że w celu ułatwienia uzyskiwania doświadczenia i nabywania umiejętności praktycznych, niezbędnych do wykonywania pracy w zawodzie, w którym kształcą się uczniowie technikum i uczniowie branżowej szkoły I stopnia, niebędący młodocianymi pracownikami, mogą w okresie nauki odbywać staż w rzeczywistych warunkach pracy, zwany dalej „stażem uczniowskim”. Odbywający go uczeń otrzymuje miesięczne świadczenie pieniężne, chyba że strony umowy o staż uczniowski postanowią, że staż jest odbywany nieodpłatnie.

Wysokość miesięcznego świadczenia pieniężnego, o którym mowa w ust. 6, nie może przekraczać wysokości minimalnego wynagrodzenia

za pracę, ustalonego na podstawie ustawy z 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

Przychody wolne od PIT

Przychody uzyskane przez osoby, które nie ukończyły 26 roku życia, z tytułów wymienionych w art. 21 ust. 1 pkt 148 ustawy o PIT, są wolne od podatku do momentu, kiedy ich wysokość – w skali roku nie przekroczy 85 528 zł. Przy czym do wymienionego limitu bierzemy pod uwagę przychody, a nie dochody. Zatem liczą się kwoty brutto, niepomniejszone o składki na ubezpieczenia społeczne czy koszty uzyskania przychodów. W przypadku przekroczenia limitu przychodów u danego płatnika, podmiot wypłacający musi zacząć naliczać i potrącać zaliczki na PIT, zgodnie z obowiązującymi zasadami.

W pojęciu przychodów ze stosunku pracy, w świetle definicji z art. 12 ust. 1 ustawy o PIT, mieszczą się nie tylko wypłaty pieniężne, ale również świadczenia rzeczowe, świadczenia nieodpłatne czy częściowo odpłatne. To oznacza, że młody pracownik nie płaci podatku od wszelkich dodatkowych, poza wynagrodzeniem, świadczeń, np. zwolnieniem dla młodych objęte są ryczałty za używanie samochodu wjazdach lokalnych, pakiety medyczne finansowane pracodawcą, świadczenia finansowane ze środków ZFŚS.

Zwolnienie ma zastosowanie niezależnie od tego czy osoba fizyczna podlega w Polsce nieograniczonemu, czy też ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu, a więc bez względu na to, czy jej miejsce zamieszkania znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej czy też nie. O możliwości zastosowania omawianego zwolnienia decyduje *de facto* jedynie wiek podatnika, a dokładnie data ukończenia 26 roku życia. Dla zwolnienia konieczne jest ustalenie, czy w momencie wypłaty wynagrodzenia mamy do czynienia z osobą, która już ukończyła 26 lat. Przy czym istotna jest data wypłaty wynagrodzenia, a nie okres za jaki to wynagrodzenie się podatnikowi należy.

STOWARZYSZENIE KŚIEGOWYCH W POLSCE

Podatki 2021

Ulga na zle długi, CIT dla spółek komandytowych, księgowe zamknięcie roku w dobie pandemii, slim VAT, mechanizm podzielonej płatności, JPK i e-faktury, ryczałt od przychodów ewidencjonowanych – uproszczenia w opodatkowaniu osób fizycznych – to tylko niektóre regulacje, z którymi już mierzą się księgowi.

Na XVII Ogólnopolskiej Konferencji PODATKI 2021 prelegenci obszernie je omówią, a także wyjaśnią związane z nimi problemy. Wiedzą będą się dzielić doradcy podatkowi: Katarzyna Tomala, Piotr Liss, Aneta Lech, Sabina Moczko-Wdowczyk, a także biegli rewidenci: dr Zofia Wierzbńska, Łukasz Mośka i Agnieszka Gajewska.

Zapraszamy online 2 i 3 lutego 2021 r.

Więcej informacji na www.skwp.pl

PRZYKŁAD 1.

Pracownik zatrudniony na umowę o pracę kończy 26 lat 23 stycznia. Wynagrodzenie za styczeń wypłacane jest, zgodnie z obowiązującymi u danego pracodawcy przepisami prawa pracy, 30 stycznia. W tym wypadku wypłacane wynagrodzenie za styczeń nie będzie już wolne od podatku, ponieważ w momencie jego wypłaty podatnik ma już ukończone 26 lat.

PRZYKŁAD 2.

W dniu 3 stycznia zawarto umowę zlecenia z osobą, która nie miała ukończonych 26 lat. Zleceniobiorca uzyskuje przychód (wypłatę) z tej umowy 10 lutego. Jednakże mając na uwadze, że Zleceniobiorca 9 lutego (a więc przed uzyskaniem wynagrodzenia) skończył 26 lat, Zleceniodawca ma obowiązek naliczyć i pobrać zaliczkę na podatek – brak możliwości zastosowania zwolnienia od podatku.

Pobranie podatku na wniosek

Naliczanie i pobór podatku osobie poniżej 26 roku życia jest możliwe na jej wniosek. Pomimo ustawowego zwolnienia płatnik nalicza PIT wówczas, kiedy podatnik złoży płatnikowi oświadczenie o treści, z której będzie wynikało, że podatnik nie chce, aby w stosunku do niego stosowano zwolnienie od podatku. Stosownie do art. 32 ust. 1f ustawy o PIT, jeżeli podatnik złoży płatnikowi pisemny wniosek o pobór zaliczek – bez stosowania zwolnienia od podatku na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 148 – płatnik pobiera je najpóźniej od miesiąca następującego po miesiącu, w którym otrzymał wniosek.

Wniosek ten składa się odrębnie dla każdego roku podatkowego. Przytoczony przepis umożliwi młodym osobom uniknięcie ewentualnej dopłaty podatku w rozliczeniu rocznym, gdyby doszło do przekroczenia w skali roku kwoty przychodów wolnych od podatku. Z dobrowolnym opodatkowaniem przychodów przez osoby do 26 roku życia spotykamy się w praktyce także wówczas, kiedy podatnik chce mieć opodatkowane dochody w trakcie roku po to, aby uzyskać jednorazowo zwrot nadpłaty podatku w swoim indywidualnym rozliczeniu rocznym.

Zasiłki do opodatkowania

Przypomnieć należy, że w świetle uregulowań, wynikających z ustawy o PIT, zasiłki z ubezpieczeń społecznych, np. chorobowe, macierzyńskie, rehabilitacyjne, opiekuńcze, stanowią przychód zaliczany do innych (pozostałych) źródeł przychodów w rozumieniu art. 20 ust. 1 w zw. z art. 10 ust. 1 pkt 9 ustawy o PIT. Znajduje to potwierdzenie również w orzecznictwie. W **wyroku NSA z 19 kwietnia 2017 r. (II FSK 154/15)**, np. wskazano, że **zasiłek chorobowy stanowi inne źródło przychodu, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 9 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, a odsetek za opóźnienie w wypłacie takiego zasiłku nie można zakwalifikować jako przychodu ze stosunku pracy.**

W konsekwencji zasiłki, jako że nie są to przychody zaliczane do przychodów ze stosunku pracy, ale do przychodów z innych źródeł, mimo że mogą

być wypłacane osobom, które nie mają skończonych 26 lat, nie są objęte zwolnieniem od podatku, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 148 ustawy o PIT.

Zakłady pracy, które są płatnikami zasiłków dla osób młodych, muszą od nich naliczać i pobierać zaliczki na PIT – zgodnie z obowiązującymi zasadami.

Miejsce w PIT-11

W zależności od sytuacji przychody osób poniżej 26 roku życia podlegają raportowaniu w rocznej informacji podatkowej PIT-11 (wersja 27) albo w części G, albo w części E. W części G zatytułowanej „Informacja o przychodach zwolnionych od podatku”, przychody osoby młodej uzyskane odpowiednio z umowy o pracę, z umowy-zlecenia, czy też z praktyki absolwenckiej lub stażu – raportowane są w pozycjach 92-95. Z kolei w części E informacji PIT-11, zatytułowanej „Dochody podatnika, pobrane zaliczki oraz pobrane składki”, przychody uzyskane przez osobę młodą są raportowane w poz. 36-40, 55-58 lub 67-69 – w zależności od rodzaju jej opodatkowanych przychodów – czy są ze stosunku pracy, z umowy-zlecenia, z płatnej praktyki absolwenckiej lub stażu uczniowskiego.

Również składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne naliczone i pobrane z wynagrodzeń osobie niemającej 26 lat są raportowane w PIT-11 w odrębnych pozycjach: składki społeczne – w poz. 76 lub 77, natomiast składka zdrowotna – w poz. 79-80 tej informacji. Z kolei kwoty wypłaconych osobom młodym i opodatkowanych zasiłków są raportowane w części E – inne źródła – poz. 70-74 – PIT-11 wersja (27).

UWAGA!

Zgodnie z rozporządzeniem ministra finansów, funduszy i polityki regionalnej z 30 grudnia 2020 r. (DzU z 2020 r., poz. 3432), informacja podatkowa PIT-11 w wersji 27 ma zastosowanie do dochodów/przychodów osiąganych przez podatników od 1 stycznia 2021 r. Do rozliczenia 2020 roku płatnicy stosują i wypełniają formularz PIT-11 w wersji 26.